

LISTOPAD

MIESIĄCEM PAMIĘCI O ZMARŁYCH

Początek listopada to Dzień Wszystkich Świętych, a następnie Zaduszki. Dni pamięci o tych, co już odeszli, których już nie ma wśród nas.

Polska tradycja nakazuje odwiedzanie w te dni grobów swoich bliskich, zapalenie zniczy, złożenie wieńców i kwiatów. Odwiedzając miejsca wiecznego spoczynku, zachowajmy należytą powagę, zastanówmy się nad przemijaniem, przywołajmy ulotne wspomnienia. Cmentarz jest miejscem gdzie spoczywają nasi najbliżsi; dziadkowie, rodzeństwo, nasi rodzice, również najbliżsi naszych znajomych. Ich też należy uszanować. Święto Zmarłych jest to dobry moment na refleksje, także nad

własnym życiem, nad przeszłością, teraźniejszością i przyszłością. Jest to okazja do wspomnień, do dzielenia się troskami, kłopotami i radością.

Tu jest pamięć i tutaj świeczka.
Tutaj napis i kwiat pozostanie.
Ale zmarły gdzie indziej mieszka
na wieczne odpoczywanie.
(...)
Smutek to jest mrok po zmarłych tu
ale dla nich są wysokie jasne światły.
Zapał świeczkę.
Westchnij.
Pacierz zmarłym.
Odejdź pełen jasności
skrzydlatej.
(J. Kulmowa, "W zaduszki")

NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Niedziela, 11 listopada 2012 rok to 94. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości. Narodowe Święto Niepodległości to najważniejsze święto państwowe w ciągu roku. Jest obchodzone dla upamiętnienia 11 listopada 1918 roku, kiedy to Polska odrodziła się po 123 latach niewoli. Dlaczego Święto Niepodległości obchodzimy właśnie 11 listopada?

Co się wydarzyło 11 listopada 1918 roku? Polska zniknęła z mapy Europy i świata w 1795 roku, gdy Rosja, Prusy i Austria dokonały trzeciego rozbioru Polski. Dopiero I wojna światowa dała ojczyźnie szansę na walkę o niepodległość. 11 listopada 1918 r., po 123 latach od rozbiorów Polska odzyskała wolność. Właśnie dlatego obchodzimy Dzień

Niepodległości. Odzyskiwanie przez Polskę niepodległości było procesem stopniowym, a wybór 11 listopada był nieprzypadkowy. 11 listopada 1918 po kapitulacji Niemiec na froncie zachodnim zakończyła się I wojna światowa. Dzień odzyskania przez Polskę niepodległości upamiętnia

przekazanie przez Radę Regencyjną władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu. Marszałek Piłsudski w tym dniu został Naczelnym Dowódcą Wojsk Polskich. Po negocjacjach Piłsudskiego z Centralną Radą Żołnierską 11 listopada 1918 r. wojska niemieckie zaczęły wycofywać się z Królestwa Polskiego. W nocy żołnierze rozbili niemiecki garnizon, który stacjonował w Warszawie. Dzień później, 12.11. 1918 Rada Regencyjna powierzyła Piłsudskiemu misję tworzenia rządu.

Święto Niepodległości zostało ustanowione w ostatnich latach II RP (1918-1945). Obchody przywrócono w 1989 r. Do 1937 roku PPS (Polska Partia Socjalistyczna) świętowała rocznicę niepodległości 7 listopada, na pamiątkę utworzenia Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej.

Dzień 11 listopada ustanowiono Świętem Niepodległości dopiero ustawą z 23 kwietnia 1937 roku, czyli prawie 20 lat po odzyskaniu niepodległości i do czasu wybuchu II wojny światowej święto obchodzono tylko dwa razy w roku 1937 i 1938.

Rola Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości

11 listopada Rada Regencyjna powierzyła Józefowi Piłsudskiemu dowództwo nad powstającym Wojskiem Polskim, 14 listopada przekazała mu pełnię władzy. W następnych tygodniach Józefowi Piłsudskiemu podporządkowały się również inne, lokalne ośrodki władzy na ziemiach Polskich.

Nawiązano też współpracę z działającym w Paryżu Komitetem Narodowym Polskim. 22 listopada 1918 roku Józef Piłsudski otrzymał tytuł Tymczasowego Naczelnika Państwa. Z kolei wybrany 26 stycznia 1919 roku Sejm Ustawodawczy powierzył Józefowi Piłsudskiemu funkcję Naczelnika Państwa do czasu uchwalenia konstytucji.

W ŚWIECIE KULTURY

Z HISTORII

STAROŻYTNEGO RZYMU

Kolebką cywilizacji rzymskiej było miasto Rzym, położone w środkowej części Italii. To tutaj założono pierwsze osady, które z czasem połączyły się i utworzyły pierwsze miasto.

Według legendy Rzym został założony przez braci bliźniaków Romulusa i Remusa. Odebrano ich matce i porzucono, kiedy byli niemowlętami. Bliźnięta ocalała wilczyca, która je wykarmiła i pasterze, którzy je wychowali. Kiedy bracia dorosli, założyli miasto. Jednak pokłócili się o to, kto ma w nim panować. Romulus zabił Remusa i nazwał miasto swym imieniem.

Cywilizacja starożytnego Rzymu istniała przez ponad tysiąc lat. W tych czasach Rzymianie czcili wiele bogów i bogiń. Religia tego państwa miała zasadniczo charakter oficjalny, natomiast indywidualnie Rzymianie czcili duchy opiekuńcze domu i przodków, które według nich chroniły ich

dom. Mieszkańcy Rzymu i innych miast musieli w dużych ilościach importować żywność, olej, wino, wełnę i inne artykuły. W granicach imperium Rzymianie wprowadzili wspólną walutę, co ułatwiało handel. Najlepszym sposobem przewożenia towaru był

transport morski, ponieważ ten drogą lądową był długotrwały, drogi i niebezpieczny. Rzymianie wprowadzili własny system miar i wag. Podstawową jednostką wagi była libra, zwana też funtem. Cesarze Rzymu wydawali olbrzymie sumy pieniędzy na rozrywkę dla ludzi i tym sposobem zyskiwali ich przychyłność. rzymian

zabawiano krwawymi i pełnymi przemocy przedstawieniami, takimi jak walki zwierząt czy egzekucja przestępców. prawie w każdym rzymskim mieście wybudowano amfiteatr. Najspanialszą areną było Koloseum w Rzymie. Największą popularnością cieszyli się tam gladiatorzy. Zazwyczaj byli oni niewolnikami lub więźniami, których zmuszano do walki. Rzymianie byli też świętymi

budowniczymi dróg, mostów, kanałów oraz wynalzcami wielu machin i narzędzi. Styl życia w czasach rzymskich był bardzo różny i zależał od stanu majątkowego i statusu społecznego. Bogaci rzymianie mieszkali w okazałych willach, a do swojej dyspozycji mieli bieżącą wodę i centralne ogrzewanie. Rzymianie przykładali wiele uwagi do pielęgnacji ciała. każde

rzymskie miasto posiadało publiczne łaźnie. Ludzie dobrze urodzeni ubierali się elegancko. W czasach świętości Rzym był stolicą olbrzymiego imperium, któremu przez kilkadziesiąt lat żadne państwo nie dorównywało ani wielkością ani znaczeniem.

Kacper Gonddek

Od Żelazowej Woli i pierwszego poloneza po koncerty w Paryżu i Londynie

Bardzo lubię muzykę rozrywkową. Słucham jej codziennie. Uwielbiam polskich piosenkarzy, piosenkarki, zespoły oraz ich muzykę. Chciałam przy tej okazji zwrócić uwagę na naszą rodzimą muzykę klasyczną, która ma bardzo wiele walorów artystycznych. Naszym najbardziej znanym kompozytorem był Fryderyk Chopin, który urodził się w 1810 roku. Dzieciństwo spędził w Żelazowej Woli. Jego matką była Justyna Krzyżanowska, a ojcem Mikołaj Chopin. Miał trzy siostry. Jedną z nich nauczyła go gry na fortepianie. Zmarł 17 października 1849 roku

o drugiej w nocy. Pochowano go 30 października w kościele Św. Magdaleny w Paryżu na cmentarzu PereLachaise. Od dnia śmierci kompozytora na jego grobie codziennie pojawiają się świeże kwiaty. Przed śmiercią artysta poprosił, aby zniszczyć niedokończone utwory, a po śmierci przewieźć jego serce do Warszawy. I tak też się stało. To był naprawdę znany kompozytor i od tej pory jako wyraz pamięci o nim co 5 lat odbywają się konkursy chopinowskie.

Dominika Gonddek

Nasz krajan z ziemi zakliczyńskiej - sylwetka Krzysztofa Pendereckiego

Obecnie możemy się także pochwalić znanym polskim kompozytorem Krzysztofem Pendereckim. Mieszka w Lusławicach, czyli w mojej sąsiedniej miejscowości i obecnie jest znany na całym świecie. Skomponował bardzo dużo pięknych utworów muzycznych. Urodził się 23 listopada 1933 roku w Dębicy. Kompozycję zaczął studiować pod kierunkiem Franciszka Skołyszewskiego. Studia kontynuował w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej (obec. Akademii Muzycznej) w Krakowie pod kierunkiem Artura Małauskiego i Stanisława Wiechowicza. Ukończył je w 1958 roku i został asystentem przy

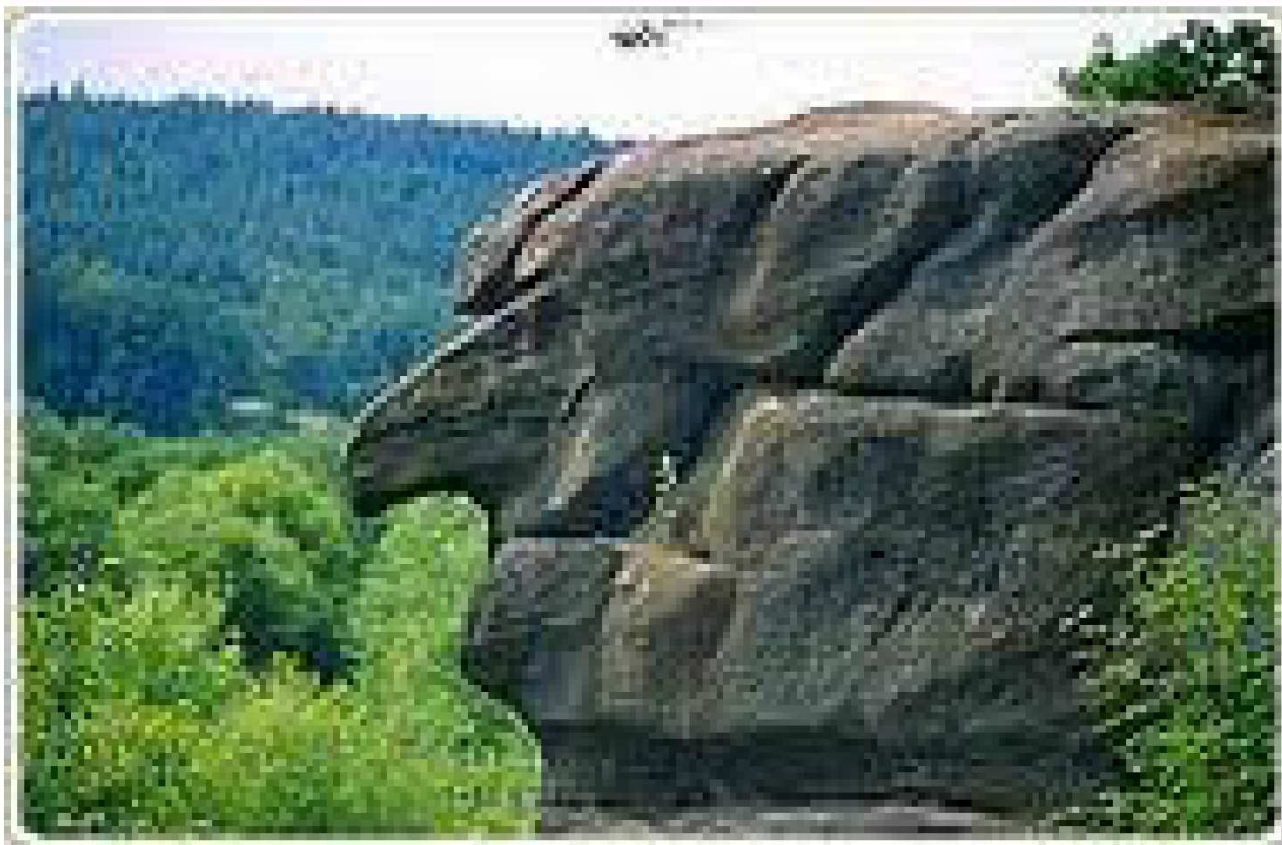

Katedrze Kompozycji S. Wiechowicza. W latach 1966-68 Penderecki był wykładowcą w Volkwang Hochschule für Musik w Essen (Niemcy). W roku 1968 otrzymał stypendium w Niemczech w ramach wymiany studentów. W 1972 roku został mianowany rektorem krakowskiej Akademii Muzycznej. Obecnie podjął starania nad utworzeniem Europejskiego Centrum Muzyki.

Dominika Gonddek

ZNANE I NIEZNANE STRONY MAŁOPOLSKI

Rezerwat Skamieniałe Miasto w Ciężkowicach

Rezerwat przyrody nieożywionej "Skamieniałe Miasto" położony jest około 700 m na południe od centrum Ciężkowic, na północnozachodnich stokach wzniesienia "Skała".

Jednym z miejsc w Małopolsce, które szczególnie miło zwiedzić, jest rezerwat przyrody nieożywionej w Ciężkowicach - Skamieniałe Miasto. Obejmuje

on zalesiony teren około 15 ha, na którym znajdują się malownicze skałki zbudowane z piaskowca ciężkowickiego. Skały posiadają swoje nazwy i związane z nimi historie. Jest Grunwald, Czarownica, Ratusz, Piramidy, Skałka z krzyżem i inne. Istnieje kilka legend wyjaśniających pochodzenie skamieniałego miasta. Według jednej z nich zamianą w skały zostali ukarani mieszkańcy miasta

za swoją chciwość lub rozwiązłość. Tak naprawdę jednak skały te narodziły się z osadów prehistorycznego dna morskiego. Początek szlaku turystycznego przez rezerwat zaczyna się nieco ponad pół kilometra od centrum Ciężkowic na południe. Tutaj przy drodze z Tarnowa do Krynicy znajduje się parking, zaraz obok skałki Grunwald wraz z symboliczną bramą na

teren parku. Obok drogi znajdują się także dwie inne skałki: Ratusz i Czarownica, położone między drogą a brzegiem rzeki Biała. Resztę skałek spotkamy podczas wędrówki szlakiem turystycznym, aż do wzgórza Skała. Przejście szlaku tam i z powrotem powinno zająć od 2 do 4 godzin.
EWELINA SZAROTA

MAGIA PODHAŁA

Podhale to kraina położona w dolinie Dunajca, zamknięta z czterech stron świata górkami pasmami, z których najważniejsze są Tatry - najwyższe polskie góry. To kraina pięknych krajobrazów, starannie pielęgnowanych tradycji, kuchni, której smak na długo pozostaje w pamięci, a przede wszystkim niezwykłych ludzi. Mieszkańcy Podhala, zwani góralami to ludzie twardzi jak otaczające ich skały, wytrwali i pracowici, a przy tym mocno przywiązani do własnej tradycji i kultury.

Właśnie dlatego góralska dusza jest uznawana za symbol niezależności i wolności, zwanej tu, na Podhalu śleobodą. A o tym, że Podhale to miejsce od zawsze magiczne, niech świadczą tysiące przybywających tu

mieszkańców nizin, przez górali nazywanych cepami, którzy przyjeżdżają nie tylko po łyk świeżego górskiego powietrza, ale także w poszukiwaniu niepowtarzalnej, góralskiej atmosfery..

WIELKA KROKIEW - NAJWIĘKSZA SKOCZNIA POLSKI

Wielka Krokiew to największa skocznia narciarska w Polsce. Obiekt usytuowany jest na północnym zboczu góry Krokiew. Została uroczystie otwarta 22 marca 1925 roku. Skocznia jest ceniona przez zawodników, ponieważ mimo swoich dużych rozmiarów, jest bardzo bezpieczna i umożliwia oddawanie dalekich skoków. Wysokość obiektu to 134

metry. Aktualny rekord wynosi 140,5m i został osiągnięty przez polskiego skoczka. Obiekt jest bardzo bezpieczny i umożliwia oddawanie dalekich skoków. Wysokość obiektu to 134 metry. Aktualny rekord wynosi 140,5m i został osiągnięty przez polskiego skoczka. Obiekt jest bardzo bezpieczny i umożliwia oddawanie dalekich skoków. Wysokość obiektu to 134 metry. Aktualny rekord wynosi 140,5m i został osiągnięty przez polskiego skoczka.

Inwałd - cały świat w jednym miejscu

Park Miniatur "Świat Marzeń" otwarto w maju 2007 r. Znajduje się on w małej miejscowości Inwałd w województwie małopolskim, blisko Andrychowa i Wadowic (ok. 5 km). Obecnie zajmuje powierzchnię 75.000 m². W Parku Miniatur możemy zobaczyć najważniejsze zabytki z całego świata. Wśród nich znajdziemy m.in.: Akropol, Koloseum,

Krzywą Wieżę z Pizy, Bazylikę św. Piotra, Statuę Wolności, Mur Chiński, Wieżę Eiffla, Łuk Triumfalny, Big Bena czy Biały Dom. Większość miniatur zostało zbudowanych w skali 1:25, co pozwala na porównanie wielkości poszczególnych obiektów. Obok możecie zobaczyć zdjęcie z naszej wizyty w tym miejscu. AŁ

MAŁE I DUŻE ZWIERZAKI

DOSTRZEC PIĘKNO OTACZAJĄCYCH NAS ISTOT

Pająk jest piękny!

Boisz się pajaków? Spośród wszystkich zwierząt to chyba właśnie one wzbudzają największy lęk. Tak naprawdę są zupełnie dla nas niegroźne.

Jedyny pająk żyjący w Polsce, który ma dość duże szczękoszczulki, by móc boleśnie ukąsić, to rzadki i żyjący na niedostępnych mokradłach bagno. Dlaczego więc na widok pająka wiele osób dostaje gęsiej skórki?

Na ogół chodzi o to, że pająki mają za dużo nóg i są włochate. Przypomnie chyba, że to słaby argument, szczególnie, że w Polsce te stawonogi należą do naszych naturalnych sprzymierzeńców. Wyobraźcie sobie, o ile więcej byłoby komarów, gdyby nie one! Jeśli przełamiesz swój lęk i pochylisz się nad pająkiem, możesz dostrzec jego prawdziwe piękno. Już sam popularny krzyżak ma naprawdę wspaniały wzór na plecach, żeby nie wspomnieć o misternych sieciach, które wypłata.

W Polsce występują też żywe klejnoty, jak choćby pająki z rodzaju kuzietników, ozdobione jaskrawymi barwami upodabniającymi je do kwiatów, w których czyhają ich ofiary. Co ciekawe kiedy kuzietnik zmieniając otoczenie, zmienia również kolor, choć trwa to tylko kilkanaście dni.

Jak widać, nawet w budzącej taki lęk istocie, można odnaleźć piękno.

Ewelina Szarota

Mało znane oblicze małp!

Moim ulubionym zwierzątkiem egzotycznym jest małpka. Małpy nie są zbyt lubianymi hodowanymi zwierzątkami, ponieważ uważa się, że małpy są bardzo psotne i ruchliwe i nie nadają się do hodowania w domu. Ale to nieprawda. Na ogół najbardziej sympatycznym gatunkiem

małpy i najbardziej nadającym się do hodowli w domu są tamaryny i marmozety.

Tamaryny i marmozety to jedno z najpiękniejszych małp szerokonosych pochodzących z Ameryki Południowej, głównie z Brazylii. W zależności od gatunku, długość ich ciała dochodzi do 30 centymetrów, ogona do czterdziestu, a ich

waga może wynosić 500 gramów.

W warunkach hodowlanych dożywają do trzydziestu lat. Na wolności żyją w grupach rodzinnych, składających się z kilku osobników. Prowadzą dzienny tryb życia, są aktywne od rana do zmroku. Dojrzałość płciową osiągają po ukończeniu 2 lat. Tamaryny i marmozety są gatunkami chronionymi przepisami

Konwencji Waszyngtońskiej CITES.

Każda małpka ma inny charakter i temperament, dlatego przed adopcją nowy opiekun musi osobiście przyjechać do hodowli na spotkanie, podczas którego hodowcy będą chcieli przekazać jak najwięcej informacji o tej konkretnej małpce.

W Polsce małpki w domach

prywatnych są hodowane sporadycznie. Ich cena jest bardzo wysoka. Można je natomiast spotkać w każdym ZOO.

Za parę lat, gdy będę miała własny dom i stanę się okrutnie bogata, sprawię sobie taką małą małpkę, bo to jest moje wielkie marzenie.

Weronika Koza

Pomóżmy zwierzętom

Podczas zbliżających się mrozów nie pozostawiamy zwierząt na zewnątrz. Zwierzęta gospodarskie nie powinny być pozostawione na polu, lecz w budynkach gospodarczych. Budy dla psów należy uszczelnić, wypełnić słomą, zaś przed wejściem przybić zasłonę z grubego koca. Nie zapominajmy o regularnym napełnianiu misek świeżą wodą. Pies powinien otrzymać wysokokaloryczną karmę. Szczególnie dotyczy to

psów na uwięzi. Metalowe łańcuchy nie mogą być zakładane na szyję bez skórzanego obroży. W czasie największych mrozów należy spuścić psa, oczywiście na ogrodzonym terenie. Pamiętajmy, że koty nie są przystosowane do mrozów w tak niskich temperaturach giną! Nie pozostawiamy ich więc na zewnątrz! Pozwólmy im schronić się w stodole, cieplej szopie lub piwnicy.

Dokarmiamy też ptaki w mieście, parkach i na terenach wiejskich. Nie wsypujemy jednak do karmników resztek naszego pożywienia, gdyż mogą tylko zaszkodzić. Poczestujmy je mieszanką różnych ziaren. Dokarmianie rozpoczynamy dopiero, gdy spadnie śnieg, aby nie zniechęcać ptaków do odlotu. Pamiętajmy też, że bez dostępu

do wody ptaki mogą nie przeżyć zimy. Sarny mają paśniki, do których możemy wkładać ziarna zbóż, kukurydzę i siano. Dzikom dajemy żołędzie i kasztany. **NIE ZAPOMINAJMY ZIMĄ O ZWIERZĘTACH!**

Magdalena Musiał

przetrwąć zimę!